

วันที่ ๒๕ เมษายน ๒๔๕๘ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๓๒ หน้า ๑๘๘

๑๐ วา ๓ ศอก ยาว ด้าน ควณิศ ๑๘ วา ด้าน ควณิออก ๑๘ วา
พร้อมด้วย หนึ่งลือ สำคัญ สำหรับ ให้ เป็นกรรมสิทธิ์ แก่รัฐบาล กระทรวง
พระคลังฯ ได้นำความ ขึ้น กราบ บังคม ทูล พระ กรุณา ทราบ ใต้ ฝ่า ถอง
ขลุ่ พระบาท แต่ได้ ให้ สัมเทค่าภีบาต มณฑล พายัพ ว่า ที่ ดิน รายนีได้
คาม ความ ปรากฏา แล้ว

หอรัษฎากรพิพัฒน์

วันที่ ๒๐ เมษายน พระพุทธศักราช ๒๔๕๘

(ลงพระนาม) กิติยากรวรลักษณ์

เสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ

แจ้งความกระทรวงธรรมการ

แผนก กรมศึกษาธิการ

เรื่อง ส้วม โรงเรียน เบญจมาชุกีที่มณฑลปัตตานี

ด้วย มณฑลปัตตานี มีใบ บอก มา ว่า บรรดา ข้าราชการ พ่อค้า และ
ราษฎร ใน มณฑลปัตตานี บริจาค ทรัพย์ และ สิ่ง ของ ส่วน ทรัพย์ เป็น
เงิน ๑๕,๓๓๐ บาท ๒๓ สตางค์ จัดการ ส้วม โรงเรียน ประจำมณฑล
ขึ้น โรง หนึ่ง กว้าง ๔ วา ๒ ศอก ยาว ๒๒ วา ๒ ศอก มี मुख หน้า
กว้าง ๑๘ ศอก ขึ้น ออกไป ๖ ศอก และมี เติง หน้า ซ้าย ขวา ยาว
ตาม โรงเรียน กว้าง ๖ ศอก สูง จาก ดิน ถึง พิน ๕ ศอก จาก พิน

เต็ม ๓๒ หน้า ๑๘๙ ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๒๕ เมษายน ๒๔๕๘

ถึง เพดาน ๗ คอก จากเพดาน ถึง ออกไก่ ๑๐ คอก แบ่ง เป็น ห้อง
เรียน ๖ ห้อง ๆ หนึ่ง กว้าง ๓ วา ยาว ๔ วา ๒ คอก ห้อง คร ๒ ห้อง
กว้าง ยาว ห้อง ละ ๖ คอก กับ มี ห้อง ประชุม ห้อง หนึ่ง กว้าง ๔ วา
๒ คอก ยาว ๖ วา พื้น และ ฝาไม้ กระดาน หลังคามุง กระเบื้อง เสา
ก่ออิฐ ก่อปูน ทาสี ทั้ง ภายใน และ ภายนอก รวมสิ้นเงิน ค่า ก่อ สร้าง
๑๔,๕๐๐ บาท ทำโต๊ะ แดเก้าอี้ สำหรับโรงเรียน สิ้นเงิน ๘๓๐ บาท
รวมทั้งสิ้นเงิน ๑๕,๓๓๐ บาท คง เหลือ ๒๓ สตางค์ .

เมื่อ การ ก่อ สร้าง ได้ สำเร็จ เรียบร้อย แล้ว มณฑล ได้ จัด การ กระทำ
พิธี เปิด โรงเรียน คือ วันที่ ๒๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๕๗ เวลา บ่าย
อาหาร พระสังฆาจารย์ พระพุทธมนต์ รุ่ง ชัน วันที่ ๒๒ เวลา เช้า ถวาย
อาหาร มณฑล มาศ มหาอำมาตย์ตรี พระยาเดชาธิบดี กรมเทศาภิบาล
ได้ เสด็จ เสด็จ มหาอำมาตย์โท ส้มเค็ญ พระเจ้าน้อง ยาเชอ เจ้าฟ้า กรมขุน
ตพระวิรามศักร กรมเทศาภิบาล มณฑล นคร ศรีธรรมราช เป็น ประธาน
ในการ เปิด โรงเรียน นี้ ครั้น เวลา บ่าย ๓ โมง ๔๐ นาที ส้มเค็ญ พระเจ้า
น้อง ยาเชอ เจ้าฟ้า กรมขุน ตพระวิรามศักร เสด็จ ประทับ หน้า โรงเรียน
มี ข้าราชการ และ กอง ตำรวจ ภูธร เต็ม ป่า ลูก เต็ม นักเรียน สามัญ ชาย
หญิง ตลอดจน กำนัน ผู้ใหญ่ บ้าน ราษฎร พร้อม กัน เฝ้า พอ ได้ ถูก ษ์ เวลา
บ่าย ๔ โมง มหาอำมาตย์ตรี พระยาเดชาธิบดี กรมเทศาภิบาล กราบ
ทูล รายงาน การ เปิด โรงเรียน แล้ว ส้มเค็ญ พระเจ้าน้อง ยาเชอ เจ้าฟ้า
กรมขุน ตพระวิรามศักร ประธาน พระดำรัส ตอบ แล้ว ทรง ชัก เชือก ที่คลุม

ย้ายนามโรงเรียน มีนามตามที่ได้ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ พระราชทานว่า “โรงเรียน เบญจมาชุกี” กอง ตำรวจภูธร และ เลื่อน ภา
ดุก เลื่อน ร้อย โสโย แคร วง และ แคร ดั้น บรรเวณ เพลง สรรเสริญ พระ บารมี
นักเรียน ชาย หญิง ร้อง เพลง สรรเสริญ พระ บารมีไป พร้อมกับ แคร ด้วย ค่อ
นี้ไป ได้ มี การ ประชุม ถวาย บังคม พระ บรมรูป พระบาท สมเด็จพระ จุฬจอม
เกล้าเจ้า อยู่หัว พระบิรมหาราช และ มี การ ดำเนิน วิชา กาย บริหาร
และ วิชา ดูก เลื่อน ด้วย เวลาค่า มี การ ขัม ร้อง และ ตคร ของ บรรดา ครู
นักเรียน เป็น การ ถอดอง แล้ว เป็น เสร็จ การ มี ราย นาม ผู้ บริจาคทรัพย์
และ สิ่ง ของ ดัง แจ้ง ค่อไป นี้

รายนาม ผู้ บริจาค ทรัพย์

- พระยานตขานชิต สุ่มเทศาคีบาต ๕๐๐ บาท พระยาพิทักษ์ ธรรม
- สุนทร พระยาคานี พระยาเพชรราภิบาต พระยาสุริยสุนทร พระยา
- พิพิธเสนา มาตยาธิบดี พระยาเมือง คน ละ ๑,๐๐๐ บาท รวม ๔,๐๐๐ บาท
- พระยาภนราภักดิ์ พระยาเมือง ๘๓๓ บาท พระบริรักษ์ ภูเบนทร์ อธิบดี
- ผู้พิพากษา ๓๐๐ บาท พระยาพิพิธภักดิ์ ผู้ว่า ราชการเมือง ๑๗๕ บาท
- พระวิจิตรคัมภานทร ปลัดเมือง ๑๕๕ บาท หลวงราชภักดิ์ ยกระบัตร
- มณฑล ๑๕๐ บาท ขุนสุนทรดิชิต ผู้พิพากษา ๑๓๐ บาท หลวงมด
- ราชภูร์ บำรุง หลวง อัมภกิจพิบูลย์ ปลัดเมือง หลวงด้มาน นายอำเภอ
- คน ละ ๑๒๕ บาท รวม ๓๗๕ บาท หลวงศรี มูริรัฐ ผู้ ปลัดจังหวัด
- หลวงนรกิจกำจร ปลัดเมือง หลวงอุดม รัชฎาทร ผู้ สรรพากร มณฑล

เล่ม ๓๒ หน้า ๑๙๑ ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๒๕ เมษายน ๒๔๕๘

ขุนโยธานุประดิษฐ์ ผู้พิพากษา ขุนนิธยานุรักษ์ ผู้ช่วยสรรพากร
หลวงบริรักษ์ยะวังราษฎร์ หลวงดมัตถุการ ขุนประหยัดชนพิช นาย
อำเภอ คนละ ๑๐๐ บาท รวม ๘๐๐ บาท หลวงพิบูลย์พิทยาพรกร
กรรมการ มณฑล ขุนประชาพิณจัญญ์ ผู้พิพากษาคนละ ๘๐ บาท รวม
๑๖๐ บาท หมื่นสุจิตร์รักษา นายเม่น ยกระบัตรเมือง หลวงสุร
นารถปนาวิรักษ์ ขุนบริรักษ์ หลวงเมือง นายเพชร นายถนยา
นายจิตร นายอำเภอ คนละ ๗๕ บาท รวม ๖๐๐ บาท ขุนวรเดช
วิรัช แพทย์ หะยัหมิมะ โตะศักดิ์ คนละ ๖๐ บาท รวม ๑๒๐ บาท
ขุนบรรณกรโกศล นายอำเภอ ๕๕ บาท ขุนประคณิศมตानी หมื่นภักดี
ยกระบัตรเมือง หลวงภักดีรัตนฤทธิ พจามรัง ขุนคณิตตानीเขตร
จำเมือง นายเนื่อง นายทอง นายอำเภอ คนละ ๕๐ บาท รวม ๓๐๐ บาท
ขุนบริรักษ์ธานี นายบัน แพทย์ นายกัน พ่วง คนละ ๔๕ บาท
รวม ๑๓๕ บาท หลวงบรรณมัตถการ ผู้ช่วยราชการ เมือง นายดุ่ม
นายกัเตียง นายอ่อน ศุภมาตรา ขุนพิณต พนักงานด้านภาษี นายศิริ
ผู้ช่วยสรรพากร นายเอียด นายหนู พ่วง หมื่นนครรักษา นายเวศ
นายนิ่ม นายขาว ปลัดขวา นายหนู แพทย์ นายชม นายแถม พจามรัง
นายกด้อม ครู นายฮวด จำเมือง กุบัติรา คนละ ๔๐ บาท รวม
๗๒๐ บาท ขุนบำรุงระราชรัฐ นายอำเภอ นายพิน กรรมการ เมือง
คนละ ๓๖ บาท รวม ๗๒ บาท นายกบชา ๓๑ บาท ๖๕ ตำดงค์
นายบุญ ปลัดอำเภอ นายจัน นายเชือ นายเนตร นายฤทธิ นายทับ

วันที่ ๒๕ เมษายน ๒๔๕๘ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๓๒ หน้า ๑๙๒

ปลัดขวา นายฮวด นายวัน นายเนียม จำเมือง นายหุดู นายเอียด
นายชุ่ม นายห้อง ดมฺหฺบายูตี คนตะ ๓๐ บาท รวม ๓๙๐ บาท ขุน
บวรศุภการักษ์ นายเตียง ศุภมาตรา นายเม่งหวด พนักงานภาษี
นายอ้อม อักษรเดช ห่มเงินหา นายเฉย นายไซ้ ปลัดขวา นายจ้วน
ปลัดซ้าย นายถิ่น นายวาด นายฮั้น นายดี ดมฺหฺบายูตี คนตะ ๒๕ บาท
รวม ๓๐๐ บาท นายพงษ์ นายอำเภอ ขุนอภิบาล นายสุตใจ นายเอียด
ปลัดอำเภอ นายทัม นายเพิ่ม นายกุมภกตา นายโต๊ะ นายใจ นายพลถย
นายโย นายบุญ นายเขียม นายเชื่อน ปลัดซ้าย นายแปดก รองปลัด
นายผจง นายเที่ยง นายจ้วน อักษรเดช เจ๊ะฮาดี้ โต๊ะคาลี้ นายวงษ์
ยกרבตีร์คาด นายหล่า นายแก้ว นายช่วย นายห่ม ดมฺหฺบายูตี
นายบนต์ นายลัก พนักงานภาษี นายชุ่ม ศุภมาตรา นายโต๊ะ ครู
จีนเฮียว จีนถวย พ้อคำ คนตะ ๒๐ บาท รวม ๖๐๐ บาท นายสิทธิ์
ปลัดขวา ห้วนตอเตาะ นายนพ นายนิน นายพตอย นายเปลี่ยน
นายทง จีนบ่ง นายเตียง นายปลัดม เด่มียน นายฟอง นายหนู นายภาว
จีนแดง คนตะ ๑๗ บาท ๕๐ สตางค์ รวม ๒๔๕ บาท นายชู ดมฺหฺบายูตี
นายเอียด ผู้ช่วยดมฺหฺบายูตี นายพัน ปลัดซ้าย นายหนู ครู หะยิตา
เย็บหินแหว โต๊ะคาลี้ นายสุข นายจัน นายคัม นายชุ่ม นายเซ็ง นายหัน
นายชวด นายแดง นายขาว นายเพ่ง นายอ้อม นายเบื่อน นายหัน
นายชุนหัน นายเคียง นายฮวด นายเม่ง จีนฮ้อจิด นายเดวี นายพันซ์
นายห่ม นายฮวด เด่มียน จีนเฮ้งฮวด พ้อคำ นายแดง นายภาว

เดิม ๓๒ น้า ๑๙๓ ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๘

นายจอน นายดำตะมัน นายพิกุด นายเต็ม คนละ ๑๕ บาท รวม
๕๒๕ บาท หะย้อหวัง แรกฮาหวัง ไต่ศาดี นายเทียน จันเท็ก
นายห้อง ศุ่ดการักษ์ นายหวนนาวัง นายแดง ชุนยะวังรักษา นายเฟื่อง
นายชิ นายต่อง นายทับ นายเจ็ง นายหนูเล็ก นายกดับ นายวง
นายเคียด นายคง นายแปลง นายด้วน นายใบ นายมะณี นายคว้น
นายหม่น นายเซ่ง นายช้อย นายด้ก นายย้ง นายท่อง นายถ้าย
เด็มย่น นายเซ่ง นายบุญ ผู้คุม แรกดาหลัง สภาโรง นายชวง
เปาะหวัง นายไผ่ นายเขียน นายฉิ่ง นายผัด คนละ ๑๒ บาท
๕๐ ดั่งคัก รวม ๔๘๗ บาท ๕๐ ดั่งคัก นายหนู ครู นายถ่มบุญ
ผู้ช่วย ถ่มหับบุญ นายหืด นายเอียด นายเดือน ผู้คุม หะย้อมา
ไต่ศาดี นายคล้าย แรกเจ้แตะ นายคง นายปาน นายพดอย นายฮก
ถ้าย นายชี่ นางกาน จันฉนห้อง จันไ้ จันบับ นายอิน นายฮวด
นายทัก นายเวียง ศุ่ดการักษ์ นายพิน นายย้อย นายม้วย นายดี แรก
แตะแตะ แรกเล้ง นายวาค์ แรกฮาหวัง ดำรวัด นายเจ้อ นายหล้า นายเบี่ย
นายโงง นายลี้ นักการ แรกหวัง นายหวน สภาโรง นายโงม
เจ้ชู นายเซ่งยี่ นายฮ่า นายจอน นายภู่ แรกดาเค้ะ นายแก้ว
นายถัด นายเวค นายแปลง นายแคะ นายเค้ม นายนม นายฉัด
นายคว้น นายปลัดม นายดูย นายหนู นายโย นายกถัน นายเลี้ยง
แขกนิโว นายยาน แรกเจ้หมาน นายกดับ นายมาก นายฮก
นายคำ นายเกิดยง แรกเจ้แตะ นายดูย นายวาค์ นายบัน

วันที่ ๒๕ เมษายน ๒๔๕๘ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๓๒ หน้า ๑๙๔

นายหนู นายเจียยอ นายเถื่อน นายหนู จันถ้อง นายเต็ง
แรกกาฮัน นายปลดวม นายถ้าย แรกเจิมัง นายวาศ นายเจ็ง
ขุนประสิทธิ์ นายจ้วน นายแก้ว นายคัง นายหัตถ์ นายร่วง นายศรีน
แขกมะแซ นายช้อย นายทอน แรกเจี๊ยะปี่ เต็มยั้น หลวงวิเศษ จันคก
จันห้องหงวน จันอ้อต จันไต้ยอก จันคุ่น จันชูหัน จันหตาก จันแกไโฮ
จันเกาเห็ดยั้น พ่อคำ นายพิน นายเจริญ นายหว่าง นายมะ นายฮ้อ
นายคตั้ง นายขึ้น นายสาเฮาะ นายฟองเฮง จันเถี้ยค จันพง คนละ
๑๐ บาท รวม ๑,๑๕๐ บาท นายเชียง หะยนิเต นายนวด ครู
นายขึ้น เต็มยั้น จันเชียง จันยกฮัน จันอาเมา จันจุเฮง พ่อคำ จันบุญ
จันเฮง จันอามอ ราษฎร คนละ ๕ บาท รวม ๕๕ บาท ผู้ที่ออก
ต่ำกว่า ๕ บาท ๓,๘๕๔ คน เงิน ๓๒๔ บาท ๘ สตางค์ พระจัน
คณานุรักษ์ เรียกรายมาได้ ๔๗๖ บาท นายสุเหว่า ๔๖๖ บาท ราย
โรงเรียนมตายุ ๗๐๐ บาท รวมทั้งสิ้น ๑๕,๓๓๐ บาท ๒๓ สตางค์

รายนามผู้บริจาคทรัพย์

และสิ่งของบำรุง และช่วยในการ เปิด โรงเรียน

พระยาเดชาเนติ ดมฺหเทศาธิบดีให้ ที่แหวงหมวก ๒๔ ที่ โตะกม
อย่างใหญ่ตัว ๑ หลวงศรีบุรีรัฐผู้ว่าราชการ เมืองให้ กรอบ กระจก สำหรับ
ติดป้าย นามห้องเรียน ๑๐ กรอบ พระศุภสารดัมภ์ ดัรพากร มณฑลให้
คนโทแก้ว ๔ คนโท ถ้วยน้ำเย็น ๒ โหต หลวงพิบูลย์ดัมภ์พระคลังมณฑล

เล่ม ๓๒ หน้า ๑๙๕ ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๒๕ เมษายน ๒๔๕๘

ให้กรบรอบพร้อม ๒ กรอบ หลวงวิสัยสิทธิเชษฐ์ ปัตตัง จังหวัด บาง นรา
ให้พรหมปุโตะฉิ้น ๑ หลวงลิขิตเนกีสาร์ ผู้พิพากษาศาลมณฑลให้ โคม
แขวนโคม ๑ หลวงนรกิจกำจร ให้เงิน ๑๒ บาท ขุนมานิตนิยมการ เดวียน
ตรา มณฑลให้ ที่วางปากกา ๕ ที่กระปุกหมึกแก้ว ๑๐ กระปุก ขุนสถิตการ
กรมการ พิเศษ ช่วยมะ โนราโรง ๑ หนึ่งตระกูลโรง ๑ นายจวน ผู้พิพากษา
ศาล มณฑลให้ ที่วาง ปากกาที่ ๑ ที่ได้กระปุก หมึกที่ ๑ ขุนวิเชียรศุภกร
พนักงาน ด้านภาษีให้เงิน ๑๐ บาท

ผู้บริจาค ทรัพย์สิน และ สิ่ง ของ จัตุการ สร้าง และ บำรุง โรงเรียน เจริญราษฎร์
ทิศ ขอ พระ ราชทาน ถวาย พระ ราช ฤๅศีล

กระทรวง ธรรมการ ได้นำ ความ ขัน กราบ บังคม ทูลพระ ปรมาภิไธย
ฝ่าตของ ใต้ พระบาท ทรง อนุโมทนา ใน ส่วน กุศลนี้ ด้วย แล้ว

แจ้งความ มา ณ วันที่ ๑๖ เมษายน พระพุทธศักราช ๒๔๕๘

(ลงนาม) เจ้าพระยา พระเสด็จ

เด่นาบดี

แผนก กรม ธรรมการ

เรื่อง ให้เงิน บำรุง พระ อาราม

ด้วยการ สอบได้ กฎหมาย ใน พุทธศก ๒๔๕๗ โรงเรียน กฎหมาย
กระทรวง ยุติธรรม ได้มาอาศัยพระระเมียงพระวิหารวัดสุทัศน์เทพวราราม
เป็น สถานที่ สอบได้ ได้ อุทิศ เงิน ๔๐๐ บาทไว้ ทำการ ปฏิสังขรณ์ พระ
ระเมียง พระ วิหาร วัดสุทัศน์เทพวรารามต่อไป กระทรวง ธรรมการได้